Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

110619

Fri oss fra silkefrontens galskap.

Det er sannelig på tide at hver enesie god nordmann våkner opp av sin bakrus etter freden og ser opp for den alvorlige fare som silkefronten representerer i vårt land. I nr. etter nr. fylles avisene spalter av inserater fra disse muldvarpens kvinner og menn. Med bibel og bønnebok i hånd drar de i felt — ikke med dom og fordømmelse over historiens største forbrytelse og forbrytere — men mot dem som vil forsøke å rense sitt folk for denne skam og skjensel. Frekkheten kjenner ingen grenser. De truer, de appellerer, de stror om seg med skriftsteder som de synes passer og de refererer privatbrev fra mennesker som er blitt uudelige sløve under krigens maretitt. Ja, de går endog så vid at de forsøker å slynge helligdomens symbol over noen av våre verste samfunnsfiender — frontkjemperne. Mer eller mindre kamuflert, selsagt, men meningen ligger klart i dagen: Vi skal tilgi og gi amnesti for dette pakk fra underverdenen.

For torsdag 18 desember er igjen en prest ute i «Lofotposten» — i sannhet en verdig representant for silkefrontens frekke lakeier. Ja så, vi må gi amnesti? Har De klart for Dem hvem en frontkjemper var og hvilke motiver som fikk ham til å gå i krig mot sitt eget land og folk og dets interesser? Eller skjuler prestekjolen avfeldighet i tanke og vurderingsevne? Leste De aviser under okkupasjonen? Der fant De motivene til frontkjempernes mørke gjerninger. Gård og grunn skulle de få — feite stillinger i stat og kommune. Ingen må komme og påstå at det var idealistiske årsaker som fikk det store gross av dem til å dra i felttog. Hva visste de om Sovjet og bolsjevisme? Ingenting. Vel ble fanden malt i groteske farger av nazismens propagandaapparat. Etterkrigstiden har vist oss hvem denne herre representerte. Men det var ikke bare i øst de kjempet — nei både i sør og vest. — Var det bolsjevismen de bekjempet der? Nei, bar til vår demokratiske ramfunnsorden parre med eventyrlyst og utsikter til et livsparadis etter endt «innsats» — der har vi grunnen hvorfor de drog.

Videre — vet De at de fleste stod tilsluttet SS formasjonen, den samme djevelske organisasjon som aktoratet i Nürnberg forlanger bli erklært som krigsforbryterisk.

Deinokratiet, seierherren over disse mørkemenn, skal de behandle sine egne som de var barn der ikke hadde sluppet mora skjørteflik og som ikke visste bedre? Samstundes skal de domme de tyske SS som krigsforbrytere? hvor er logikken, prest? Nei, vi flytter litt på den kronologiske orden. Først renser vi vårt eget samfunn for dette smittefarlige grums. Siden kan krigsforbryternes arnested renses. Londons stemme gjenlom eteren lovet oss dette. Jeg vil ikke kritisere våre myndigheter så mye fordi dette ikke blir oppfylt slik vi ventet det. Bare en ting må vi be om: La alle, for den samme forbrytelse, få samme straff.

Ja så. De mener vi må behandle dem mildt for «fedrelandet — for samfunnets skyld». Først når straffen er fullbyrdet kan så skje. En frontkjemper ville se det som et svakhetstegn og blothet om prestens appell ble fulgt. Når havet var der, vil le han igjen dra i «korsing» mot sine egne landsmenn. Vær sikker på det. En av våre fremste psykologer sa nylig i et offentlig foredrag: «Vi får ny krig igjen — og vi får den snart». Er det noen som ikke har fått den kritiske sans og vurderingsevne slovet, som vil påstå at dette krapyl ikke igjen vil falle oss i ryggen?

Dette er ikke hatets tanker og slutninger som vurderer situasjonen, — men realistiske varsel-rop ut fra selvoppholdsdriftens enkle lov.

Tenker vi samfunnsmessig på fedrelandets ve og vel, så forlanger vi effektiv beskyttelse mot at vi ennå en gang får «norske frontkjempere» mot oss».

Er det fordi medlidenhetskampanjen skal virke med større tyngde at det blir referert private brev fra tidligere Grinlanger? Jeg kunne også referere slike brev, med motsatt innhold, der de forbanner alt og alle som var amittet av nazismens ånd og «kultur». Hvem har rett? Svaret er lett å gi.

Fra det refererte brev finner vi forsøk på å dra paralleller mellom de to felttog i Finnland. Ja så, var de samme forutsetninger tilstede der? I den første krig reagerte det norske folk sundt og fornuftig. De fordømte den angrepskrig som 'e ansé Sovjet satte igang med en liten og selvstendig stat. Og ut fra disse slutninger ble det handlet. Men hva med den siste krig mellom de to stater? Er det noen idag som tør påstå at det var Sovjet igjen som var den angrepende part? Jo, frontkjemperne, selvsagt. Men hvorfor stilte de seg ikke også denne gang med front mot angriperen? De som kjente sin pilkt, gjorde det og tok kampen opp, ikke for, men mot nazismens forbannelse som truet å legge verden i ruiner.

Finnland var i nød, men mest selvforskylt. Norge var også i nød. Valget, hvor de skulle hjelpe, var lett for tyngden av det norske folk.

I samme brev nevnes sjelenød. Hva slags sjelenød stir Frontkjemperne med? Er det sorg og gremmelse over det tapte paradis — det de var lovet når frihet og kultur var lagt i grus. Ingen skal få meg til å tro at det er anger over sin forbrytelser mot sitt land og folk. Nei, de var nok ikke alvo de stepning, de karer.

Jeg har talt med flere av dem som hadde den tvilsomme ære å huse noen av disse unider tilbaketoget fra Finnland. De fleste var kyniske, rå, brutale og brautende selv i nederlagets tunge stund. De stod ikke tilbake for sine herrer og lærermestre.

Blant disse menn burde sognepresten drive sin misjonsgjerning. Ikke fortelle dem at vi har tilgitt, men få dem til å forstå at deres gjerninger var slik at de bør tigge på sine knær alle gode nordmenn, både levende og døde, om tilgivelse for det de har forbrutt. Først da kan tilgivelse komme på tale.

Og så vil jeg be sognepresten lese sin bibel rett. Jesus tilgav nok også de store syndere, — men hva vilkår knytta han alltid til en slik tilgivelse? Jo, erkjennelse og anger. Vi finner lite av disse fundamentale vilkår blant nazistene og slett ikke blant frontkjempere. De to røvere på korset hadde like vilkår. Hva den ene var ikke erkjennelsen av sin skyld tilstede. Hvem av disse representerer frontkjemperne. For det store gross av dem vil svaret bli: den som ikke hadde gjort noe galt.

Jo, vi innrømmer at det er sårt for mangen mor og far som har født og fostret disse som svek sitt land og folk i nødens stund. Men hva gjorde disse for å avverge at deres sønn ble forræder? Ville de i dag nærget om deres sønn var i besittelse av eiendom og stilling i et «germansk» Europa — en fordel de kanskje hadde oppnådd over gode landsmenna lik? Jeg tror det ikke. De fleste må være medansvarlige, moralsk sett over sine sønners skjebne. Det var mangen far og mor som var loddet i vektskåla når avgjørelsen falt. De gjorde hva de kunne for å få gutten avsted. I andre tilfelle lot de ham ta avgjørelsen selv uten protest. Nå kan de sutre og klage og synes at verden er hård, men ali kville de ha det — og de fikk det slik.

La det bli urokkelig klart for alle som er borgere av en stat med høye rettsfølelser, at slike alvorlige forbrytelser vil over alt og til alle tider den rettferdige straffa tunge hammersslag rammes hårdt uten medlidenhet og svakhet. Først når det er rotfestet i hver borgers bevisthet kan vi slippe en gjentakelse av et slikt mareritt som frontkjemperne representerte. Silkefrontens galskap vil ha motsatt virkning. Vær sikker på det.

Ballangen, 28. desember 1945.

O. Hoprekstad.

Sysselsetting i industrien på forkrigsnivået.

Oslo (AP): I 1. kvartal 1946 vil sysselsettingen for hele industrien under ett ligge på forkrigsnivået. En summering av gruppeanslagene viser som resultat et samlet antall arbeidere i fabrikkindustrien i 1. kvartal 1946 170.900 — det er 2100 mindre enn i 1939.

Resultatet er overraskende for så vidt som en ved en overfladisk vurdering gjerne er tilbøyelig til å feste oppmerksomheten ved de industrigrener som på grunn av svikten de råstofftilførsel eller på grunn av avsetningsmuligheter er kommet i en kritisk stilling etter krigens avslutning. En må imidlertid være merksam på at stillingen for de ulike industrier under de nåværende ekstraordinære forhold er ytterst forskjellig og at det under krigen har funnet sted en forskyvning i industriens arbeidernantall som er av varig art, heter det i Arbeidsdirektoratets utredning om arbeidssituasjonen og arbeidsmulighetene i fabrikkindustrien inntil våren 1946 som nå foreligger trykt.

Bergverksindustrien, elektrometallurgisk industri, jord- og stenindustri, tremasse og papirindustri, bekledningsindustri samt næringsmiddelindustrien har en samlet nedgang på 13.300 i forhold til før krigen. Nedgangen skyldes dels manglende av setningsmuligheter og dels mangel på råstoffer og materialer.

For jern- og metallindustrien elektrokjemisk og kjemisk, olje- og fettindustri, treindustri, læder- og gummiindustri, tekstilindustri og de grafiske industrier vil det bli en økning på i alt 14.600. Herav faller 11.000 på jernindustrien alene.

I en samtale med Arbeidernes Pressekontor sier arbeidsdirektør Sverre Iversen at beskæftigelses situasjonen har forbedret seg ytterligere etter at denne beretning ble utarbeide, bl. a. er Odda Smelteverk kommet i gang, likeså fabrikken i Eydehamn. — I oktober oktallet på beskæftigelse i industrien med 11.000 og i november med 10.000 arbeidere.

FRANCO TRUER OG BER

(NTB). Den spanske regjering har sendt ut en note hvori det bl. a. heter at regjeringen har diskutert den bakvaskelseskampanje mot Spania som gjør seg gjeldende i utlandet, og beklager at utenlandske diplomater er med på dette. Spania akter å holde på sitt styresett og vil avvise all utenlandsk innblanding i landets politikk. Noen peker også på at alle stater, unntatt Sovjetsamveldet og Mexico har godtkjent de nåværende styre i Spania.

RO OG ORDEN SKAL OPPRETTES I PALESTINA

London (NTB): De britiske myndigheter i Palestina er fast besluttet på å gjenopprette ro og orden i landet. De gjør ingen hemmelighet av at de vil sette alt inn på å få slutt på urolighetene.

De skjulte formuer kommer for dagen.

I Danmark har registreringen av formuene allerede brøgt for dagen 3.000.000.000 kr., sjøm tidligere har vært skjult for skattemyndighetene. En regner med at en vil komme opp i det dobbelte beløp, 6 milliarder, når en får oversikt også over obligasjonene.

Å ha noen oversikt over hva regi-

I Norge er det ennå for tidlig streringen har brøgt fjor dagen, men det er ingen tvil om at det også her blir store beløp. Det er kanskje ikke så rart at registreringen støtte på fanatisk motstand på visse hold.

TANNER, KIVIMÄKI OG RENNIKKA ARRESTERT IGJEN.

Oslo (AP). Krigsansvarighetsdomstolen i Helsinki tok den 21 desember stilling til justitiskanslerens innlegg dagen før. De anklagede Tanner, Kivimäki og Rennikka erklæres på ny for arrestert, mens den anklagede Kukkonen fortsatt får bli på frifot. Behandlingen av saken ble utsatt til den 9 januar.

PRESIDENT MANNERHEIM

kom til Stockholm lørdag, men blir ikke å fortsette til Finnland for i morgen.

Utgitt av Narvik Arbeiderparti.

Hindoen ved Tjellesundet vestenfor Kirken.

Ofotens:

Eyvens Præstegaard, der med Sognekirken ligger paa Nordsiden af Ofotens Fjord og føder 4 Heste, 18 Fjærkreature og 40 smaafe og har en Udsæd af 14 Tdr. Korn, med beqvem Beliggenhed for Fiskeri og fire Huusmandspladser. Liland, en af Præstegjeldets største Gaarde, beliggende inde i Ofotens Fjord, søstenfor Præstegaarden, og Tørrestad, noget udenfor Præstegaarden ved Fjorden, paa hvis Grund i det syttende Aarhundrede en Tidlang dreves et Kobberværk paa det saakaldte Ballangs-Eid, der grænser op mod Senjen, og beboes af Lapper.

Ankenæs Annex:

Ankenæs, paa hvis Grund ligger Sognekirken dybt ine i Ofotens Fjord, 2¼ Mil fra Hovedkirken, Betefjord, indenfor Kirken, og Hokvik, udenfor Samme, alle ret gode Gaarde.

SKILTJELMABANEN FRAM TIL FINNEID.

Finske herredstyre har vedtatt en henvendelse til statsmakten om at man bør om at Skiltjelmabanen må bli ført fram til

en maadelig Korngaard, hvorpaa fødes to Heste, 15 Storfæ og 40 Faar og paa hvis Grund staaer Sognets gamle Tømmerkirke, Reøvig og Hillingen, hvilken Side er Præstegjeldets største Gaard.

Ledingen:

Ledingens Præstegaard, der ligger paa Gaisden af Hindoen, ved Tjellesundets Udløb i Vestfjorden, med Sognets Kirke, som efter at være afbrændt ved Lynild er opført strax efter Midten af forrige Aarhundrede, paa hvilken Gaard fødes 2 Heste, 12 Køer og 40 Faar, ligesom straks nordenfor Gaarden er Skibshavn, hvor tillige er Anlebaated for Statens Dampfartøier, og Husstad, der er Sognets største Brug og ligeledes beliggende paa Hindoen.

Hoel Annex:

Hoel, Hof og Stokke, der er Nabogaarde paa Nordsiden af Tjelsen (de gamle Tjalldøyl), med Sognets Kirke paa den fø-rste Gaard, 2¼ Mil fra Hovedkirken, og Rosbvik, der med Fiskeri og Sæter

hoie Fjeldtinder Hanekam-Tinden og Præstekone-Tinden, af hvilke den Sidste ansættes til er Høide af 2100 Fod, samt Mæklebostad, Bø og Skagestad, alle gode Brug hørende til Engelsen, udenfor hvilken er Løvsen, der er et godt Brug med Handelssted, og nordenfor denne er Lund, der udgjør det vesentligste af den ved et Sund fra Engelsen adskillte Lundøiøen, og endelig mærkes Skaaniand paa Fastlandet sondenfor Engelsen, der i det syttende og i en Deel af det attende Aarhundrede var en adelig Sædegaard.

Ledingen Annexsogn:

Leinæs med den i 1800 opførte Ledingen Annexkirke, der ligger 2 1/4 Mil fra Præstegaarden ved Leinesfjordens Udløb paa Sydsiden, og Mæklebostad paa Fjordens Nordside, samt Øerne Grytøen, et lidet Brug med god Havn og et gammelt Handelssted, hvor der tillige er Anlæbsted for Statens Dampfartøier, og Mæle, en større Øsendenfor Grytøi.

Hammerø:

Præstelde Præstegaard, der er en af Sognets Gaarde

...ore forskyvning ...unevalget.

...ruder" ...kter for ...193.

Nr. 2.

Samtlige evak ønsker å få r hjem snarest

Forskjellen til det bedre v merkes allerede. — Men ik med utviklingen

Fremover har spurt endel av de evakuerte om deres syn på gjenoppbyggingen av Finnmark.

Vi snakker med Johan Daniel Eilsen og hustru, som tenker å reise hjemover til våren. De er helt oppe fra Kistrand. Deres sønn, som har vært i Sverige, har kjøpt seg bil, og med den tenker de så å dra nordover. De mener tro på Holt som gjenreisningsminister og er desuten begeistret for at Gabrielsen har tatt fylkesmannsjobben igjen. Familien gruer seg litt for å ta fatt der som det er bare ruiner. Men jorda ma seen etter, sier Danielsen.

Karstein Reistad fra Porsa i Alta er nettop dimittert fra militæret og skal reise hjemover i denne måned. Han har forresten vært der en tur. Av 6 naboer, som bodde der for krigen, har nu 5 fått seg barakker. En forretning er også kommet igang og bra med mat i der. Det er dog vanskelig med ovnsrør.

Reistad har inntrykk av at ekspedieringen fra myndighetene går fortere etter at Holt ble minister og vi fikk ren arbeiderregjering.

Øivind Pedersen som er fra Kvænsund herred, har vært i Finnmark med skøyten sin, men han er ikke sikker på at det hele ligger slik an at han vil flyt.

Eget fiskeridepar fra 1. juli i år.

Omsetningsråd for fis fabrikken på Melbo o

Statsråd Carlsen uttaler sig til Fremover

Statsråd Bendar Carlsen, som har vært hjemme på juleferie, reiste mandag, over Narvik til Oslo.

Fremover henvendte anledningen til å spørre statsråden om de nærmeste oppgaver i det nye år.

— Når det gjelder eget Fiskeridepartement, som var behandlet i trontalen, så tror jeg at det skal kunne realiseres innen 1 juli i år. De må jo ordnes med lokaler og dessuten skal bestemmes hvilke avdelinger som skal legges inn under det nye departement.

Av stor betydning kan også nevnes Eget omsetningsråd for fiskerienes All omsetning av fisk vil bli beskyttet av denne lov, som i prinsippet vår fast at alle som driver i næringen skal stillee på fiskefot — også fiskerne.

— Havforskningen og den vitenskapelige forskning innen fiskerinæringen vil bli viet større oppmerksomhet, det samme gjø